

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง ความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ (1)

ครูผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

ครูณัฐนรี จารุศุภกร

ความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ (1)

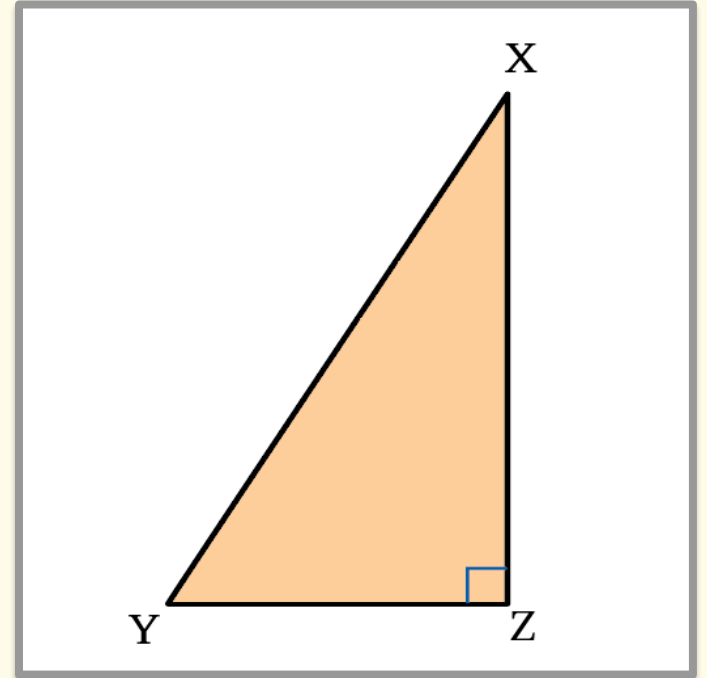
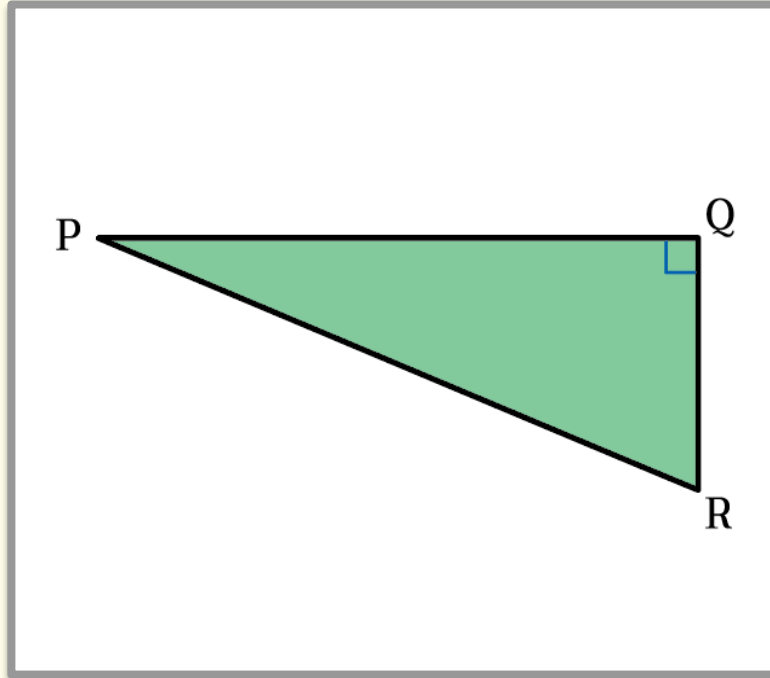
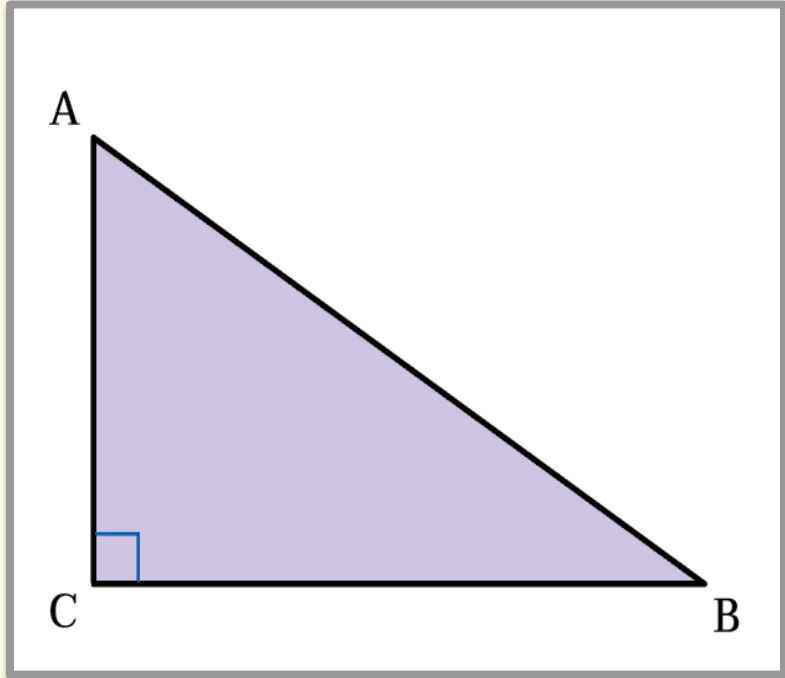

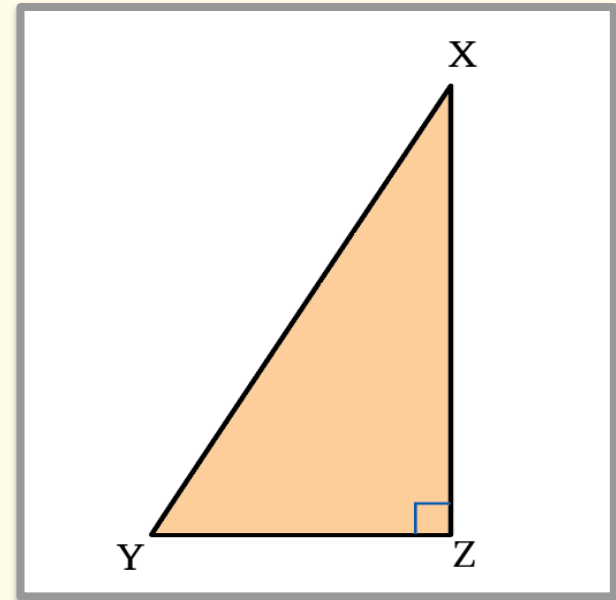
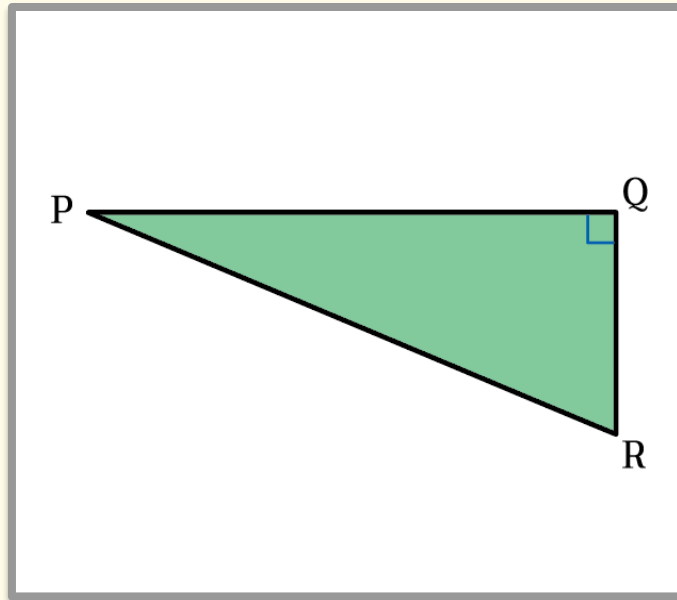
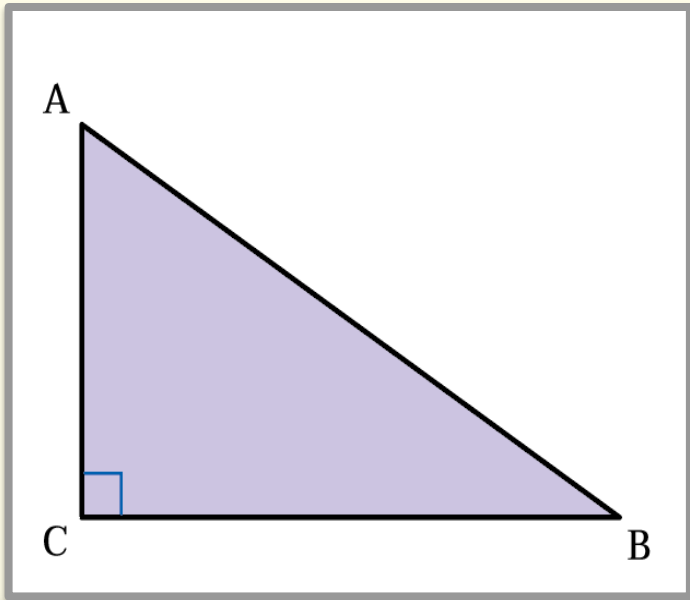
จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

เขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความยาว
ของด้านทั้งสามของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

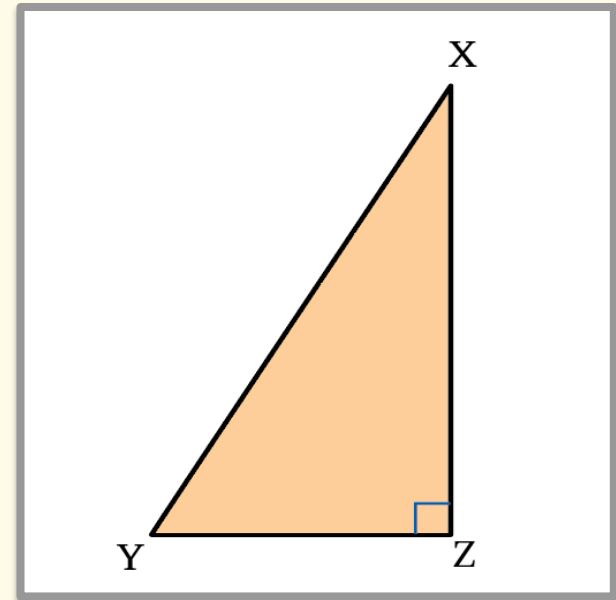
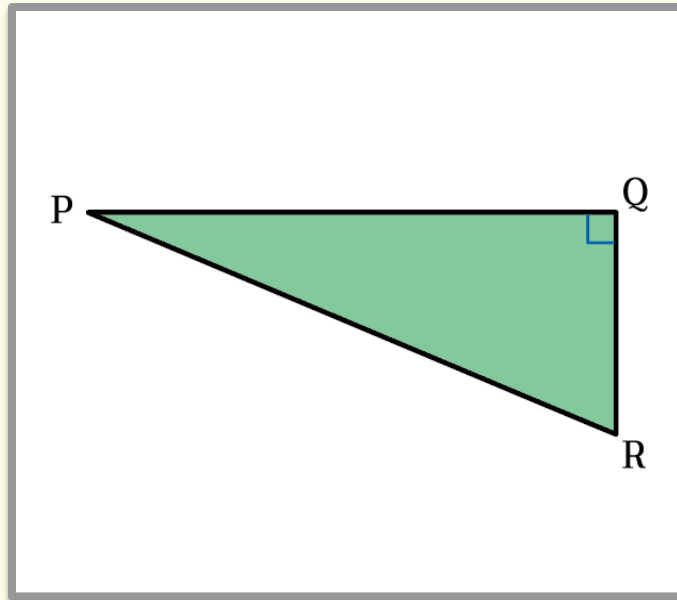
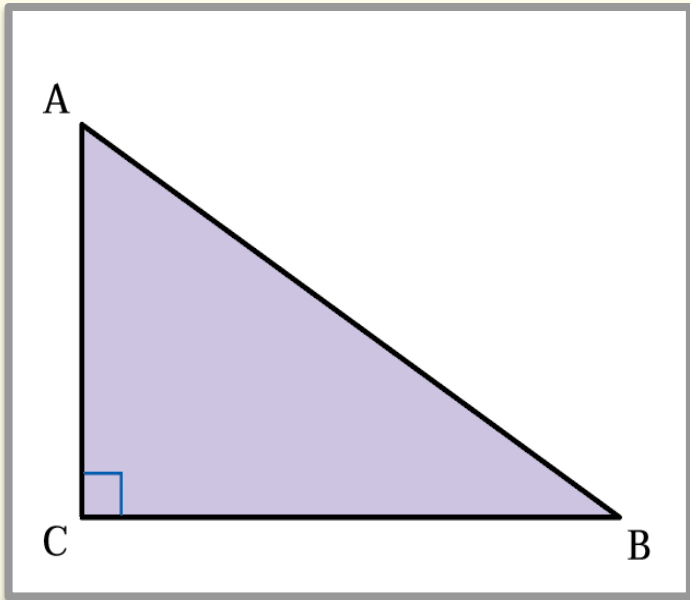

1) รูปสามเหลี่ยมทั้งสามรูปมีอะไรที่เหมือนกัน

ตอบ มีมุมมุมหนึ่งเป็นมุมฉาก

2) รูปสามเหลี่ยมทั้งสามรูปเป็นรูปสามเหลี่ยมชนิดใด

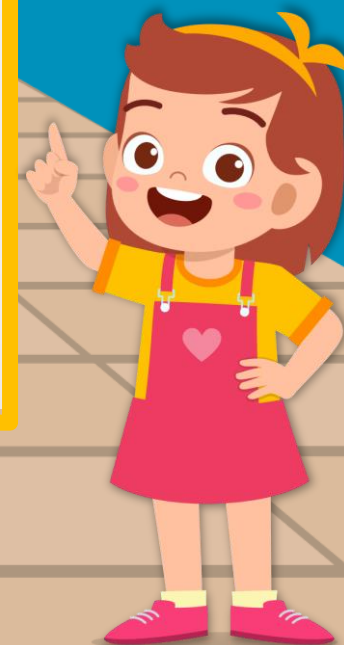
ตอบ **รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก**

โครงสร้างของหลังคา

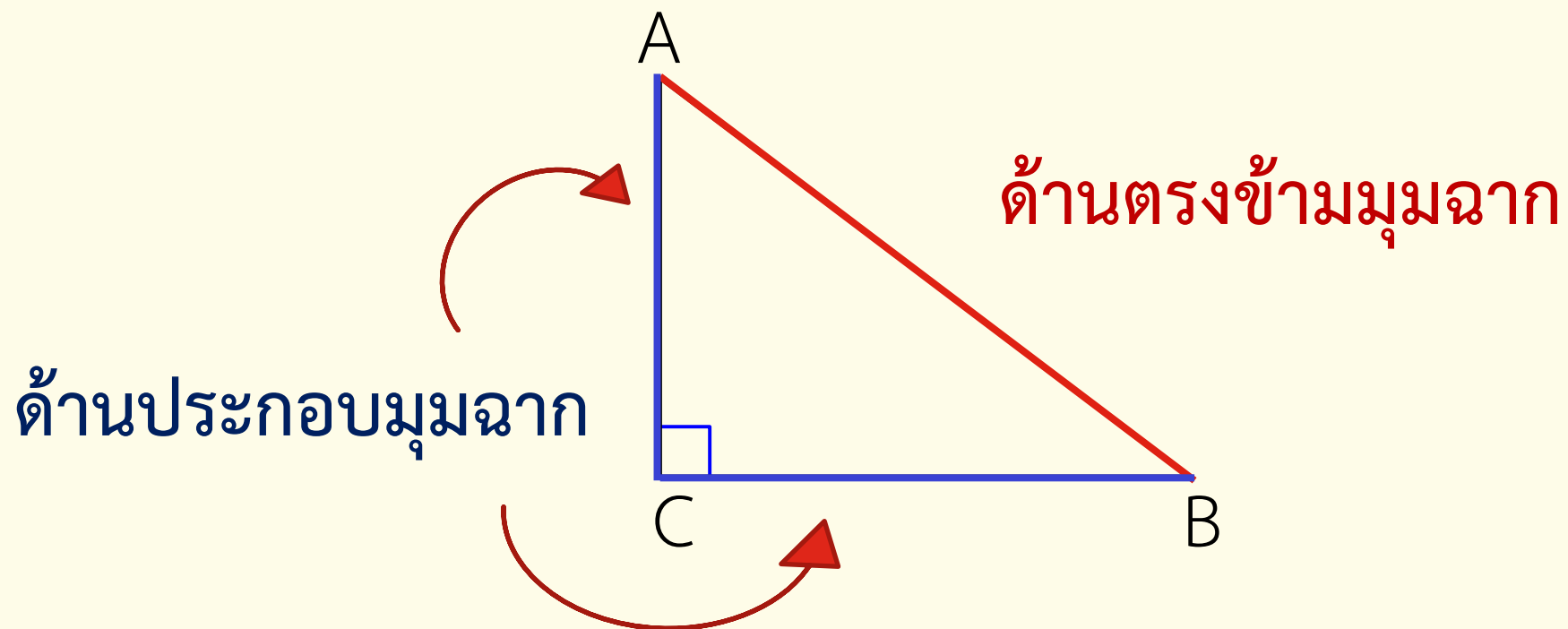

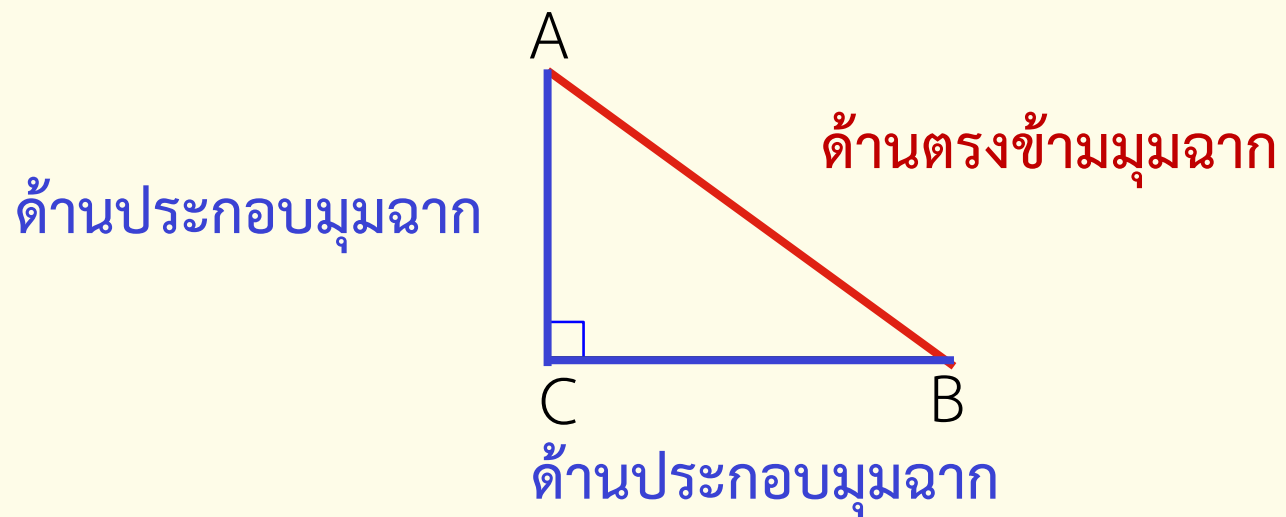
ขาจับชั้นวางของ

การเรียกชื่อด้านต่าง ๆ ของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

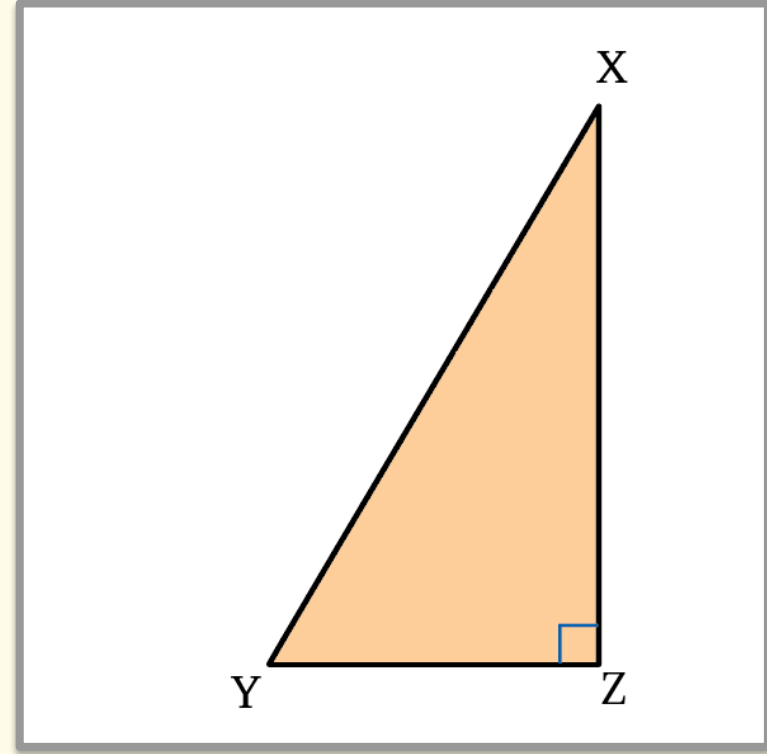
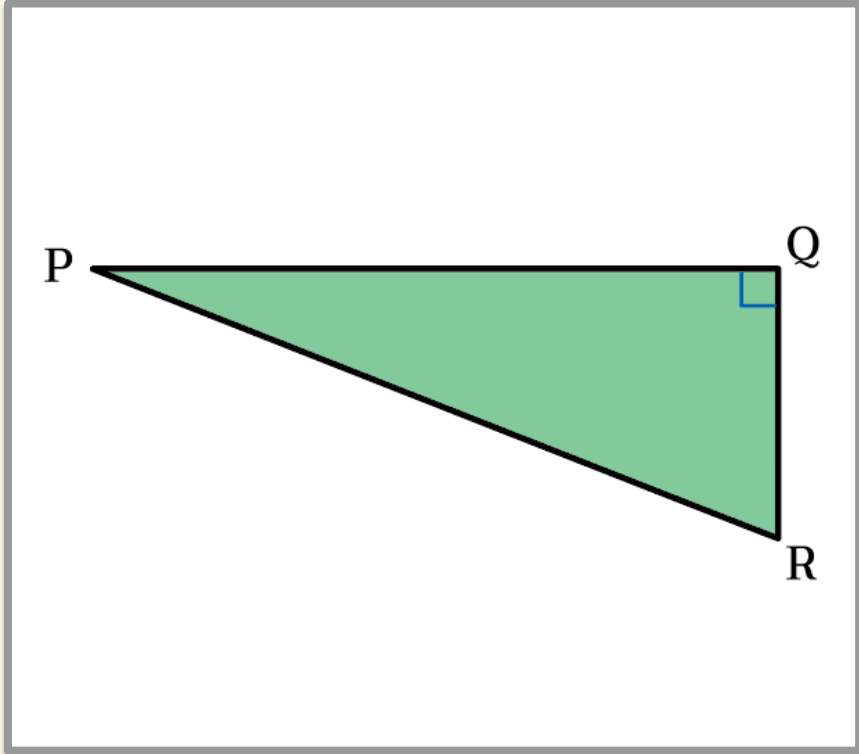
การเรียกชื่อด้านต่าง ๆ ของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

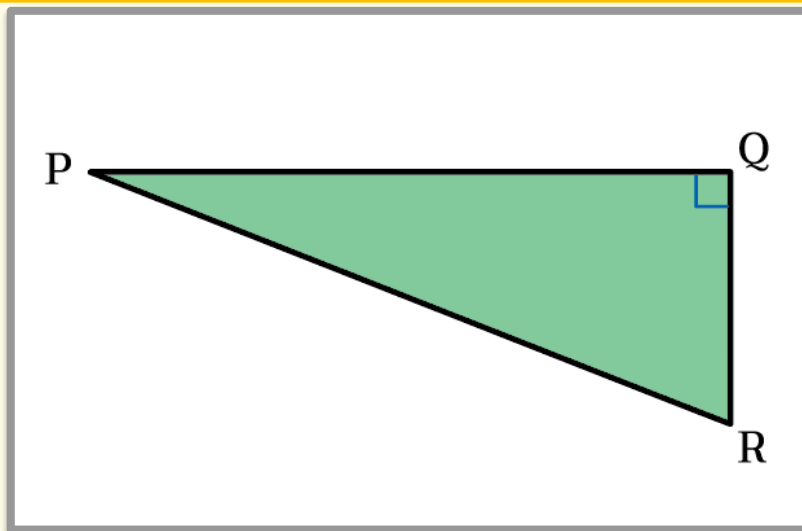
สามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยม ที่มี $\hat{C}$ เป็นมุมฉาก

เรียก $\overline{AB}$ ว่า **ด้านตรงข้ามมุมฉาก**

และเรียก $\overline{AC}$ และ $\overline{BC}$ ว่า **ด้านประกอบมุมฉาก**

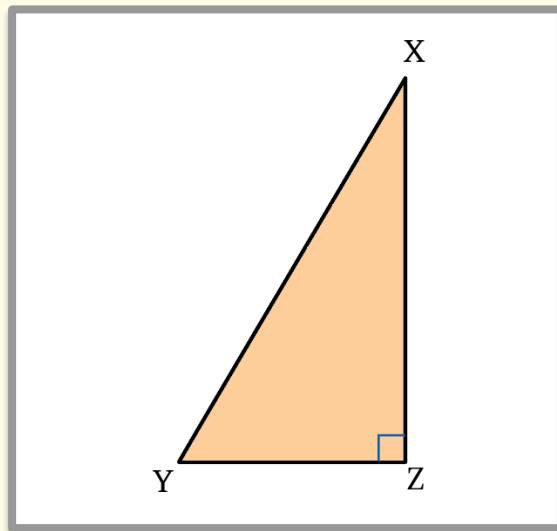

รูปสามเหลี่ยมแต่ละรูปมีมุมใดเป็นมุมฉาก มีด้านใดเป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก และมีด้านใดเป็นด้านประกอบมุมฉาก

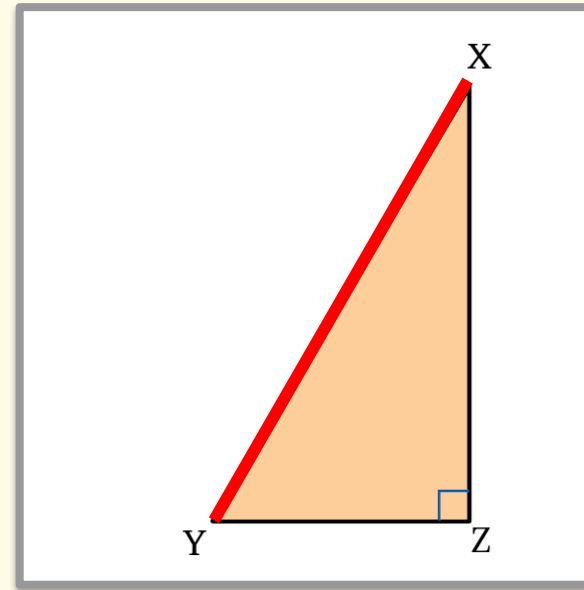
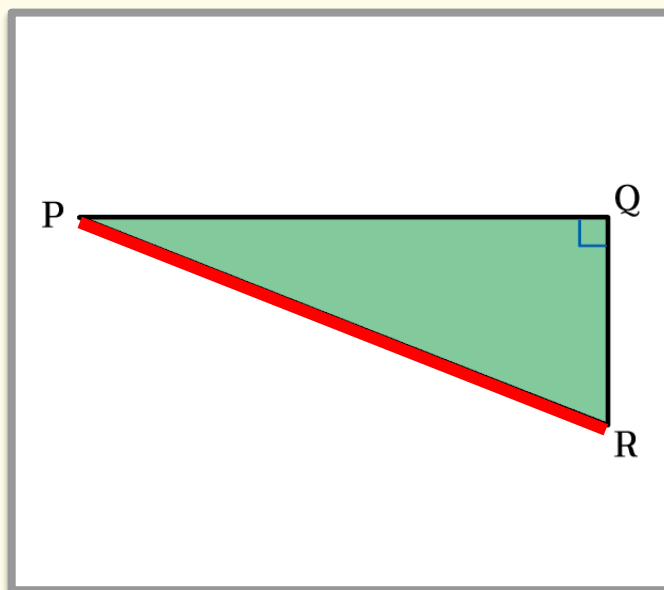
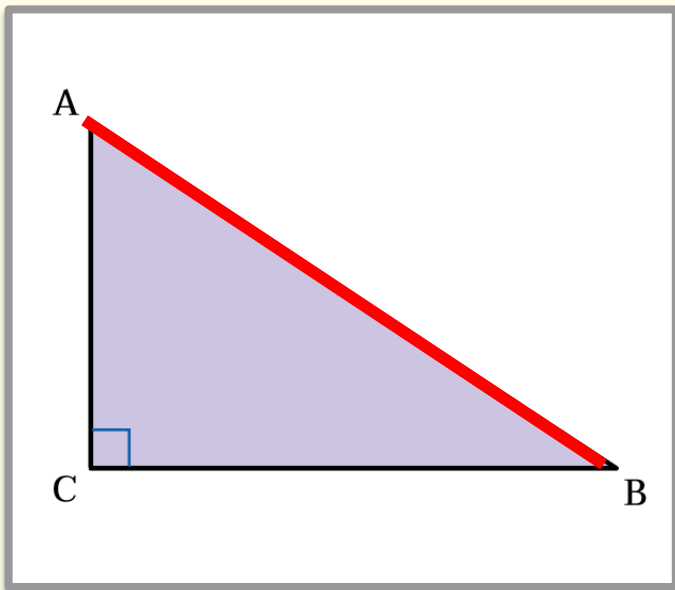
รูปสามเหลี่ยมแต่ละรูปมีมุมใดเป็นมุมฉาก มีด้านใดเป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก และมีด้านใดเป็นด้านประกอบมุมฉาก

ตอบ รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก PQR มี $\hat{PQR}$ เป็นมุมฉาก และมี $\overline{PR}$ เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก โดยที่ $\overline{PQ}$ และ $\overline{QR}$ เป็นด้านประกอบมุมฉาก

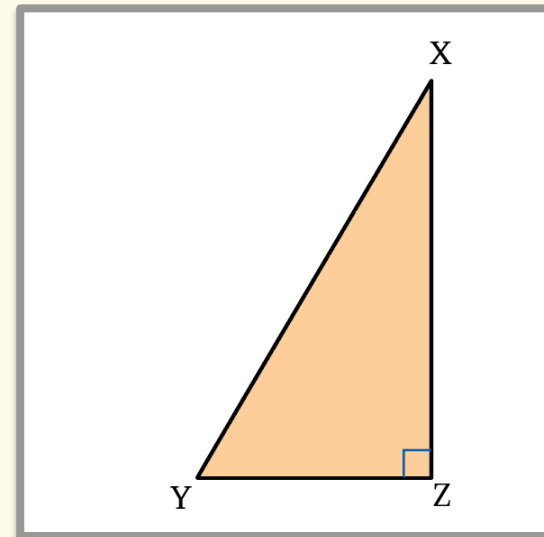
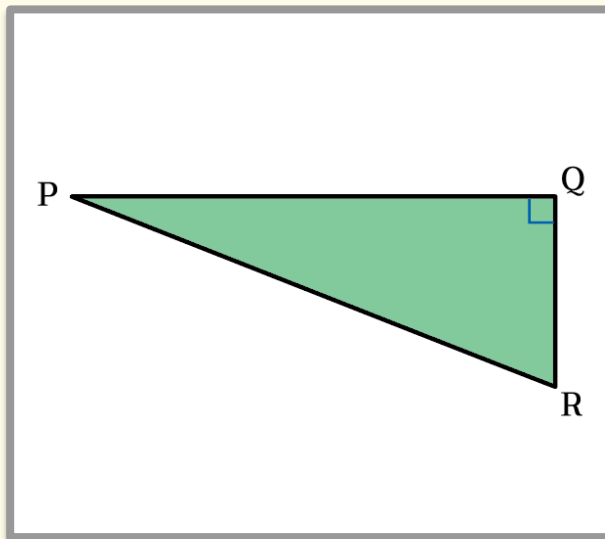
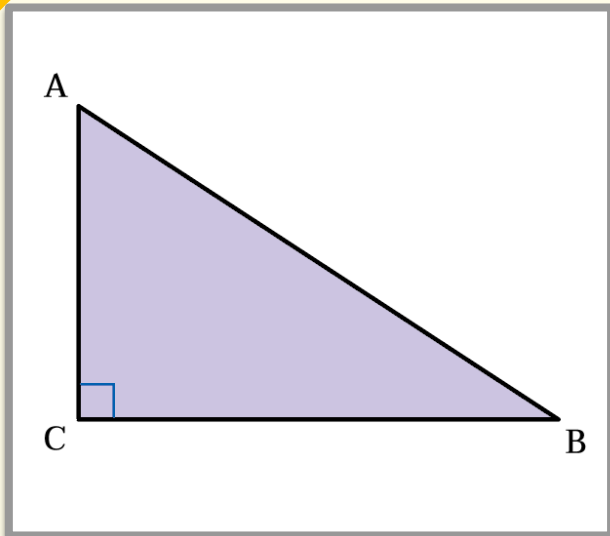
รูปสามเหลี่ยมแต่ละรูปมีมุมใดเป็นมุมฉาก มีด้านใดเป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก และมีด้านใดเป็นด้านประกอบมุมฉาก

ตอบ รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก XYZ มี $\hat{XZY}$ เป็นมุมฉาก และมี $\overline{XY}$ เป็นด้านตรงข้ามมุมฉาก โดยที่ $\overline{XZ}$ และ $\overline{YZ}$ เป็นด้านประกอบมุมฉาก

รูปสามเหลี่ยมมุมฉากแต่ละรูปมีด้านใดยาวที่สุด

ตอบ ด้าน AB , ด้าน PR และด้าน XY

ด้านตรงข้ามมุมฉากเป็นด้านที่ยาวที่สุดเสมอ

กิจกรรมวัดครบ

พบความจริง

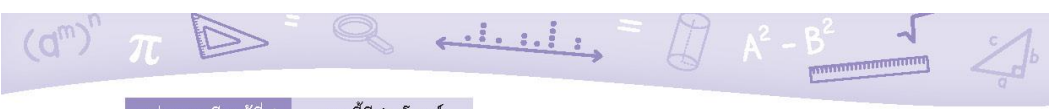
คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน และแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. ครูเดินดูนักเรียน ให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบกิจกรรม
  - วัดความยาวของด้านที่ยังไม่ทราบค่าต่อไปนี้ แล้วเติมค่าลงในตารางให้สมบูรณ์
2. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มทำเสร็จแล้วส่งตัวแทนมาเขียนคำตอบบนกระดาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จากนี้มีประโยชน์

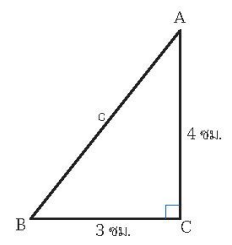
ใบกิจกรรม 1 : วัดครบพบความจริง

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น ม.2/ _____ เลขที่ _____
 ชื่อ-สกุล _____ ชั้น ม.2/ _____ เลขที่ _____
 ชื่อ-สกุล _____ ชั้น ม.2/ _____ เลขที่ _____

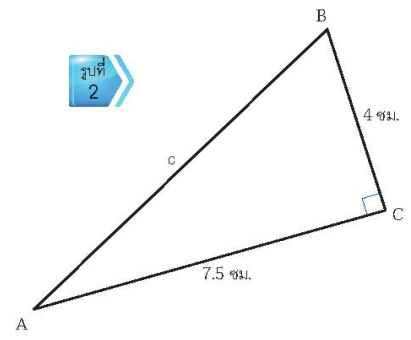
ตอนที่ 1

คำชี้แจง รูปสามเหลี่ยมมุมฉากแต่ละรูปที่กำหนดให้ต่อไปนี้ มี a และ b เป็นความยาวของด้านประกอบมุมฉาก และ c เป็นความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก ให้นักเรียนวัดความยาวของด้านที่ยังไม่ทราบค่าต่อไปนี้ แล้วเติมค่าลงในตารางให้สมบูรณ์

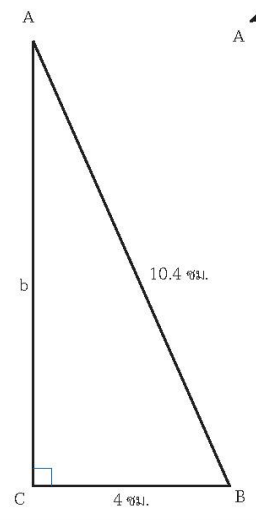
รูปที่ 1

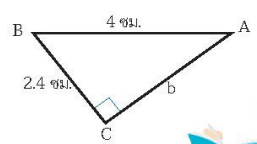
รูปที่ 2

รูปที่ 3

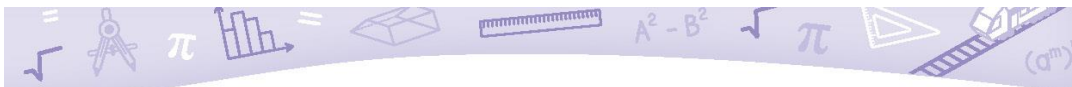
รูปที่ 4

ใบกิจกรรมที่ 1

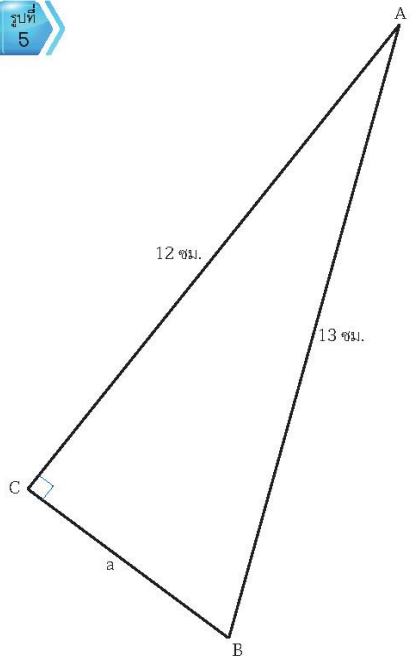
 (สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

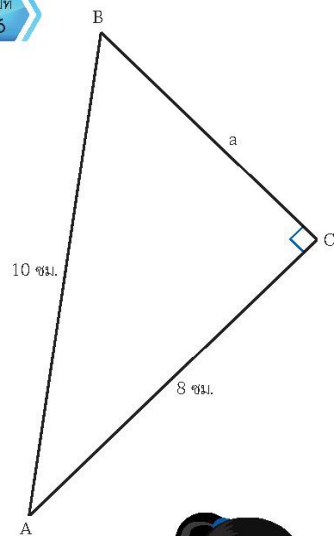

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ฉากนี้มีประโยชน์

รูปที่ 5

รูปที่ 6

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
1	3	4					
2	4	7.5					
3	4		10.4				
4	2.4		4				
5		12	13				
6		8	10				

ใบกิจกรรมที่ 1

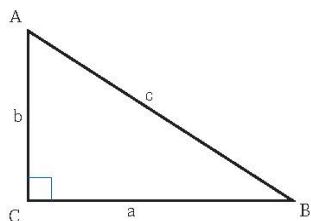
(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จากนี้มีประโยชน์

ตอนที่ 2

เมื่อกำหนดให้ $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก
ที่มี $\angle C$ เป็นมุมฉาก
โดยที่ c แทน ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก
 a และ b แทน ความยาวของด้านประกอบมุมฉาก
แต่ละด้าน
จะเห็นว่า _____

สมบัติของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

ใบกิจกรรมที่ 1

 (สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

เฉลย กิจกรรมวัดครบ

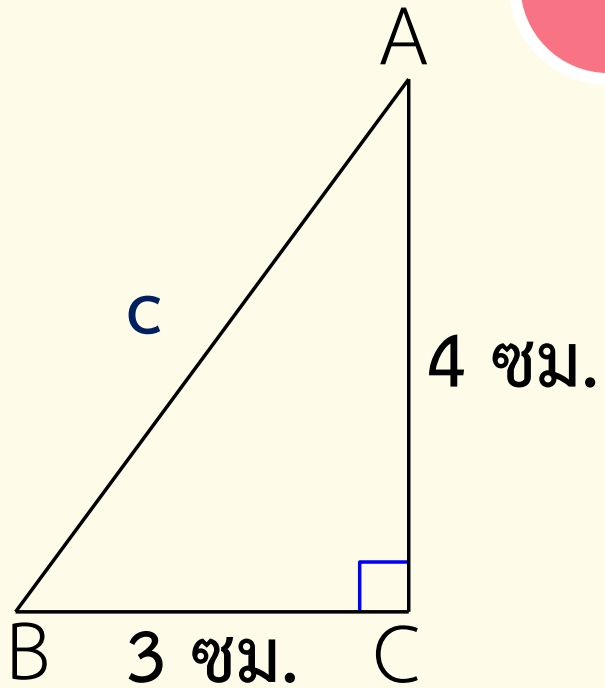
พบความจริง

ตอนที่ 1

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

1

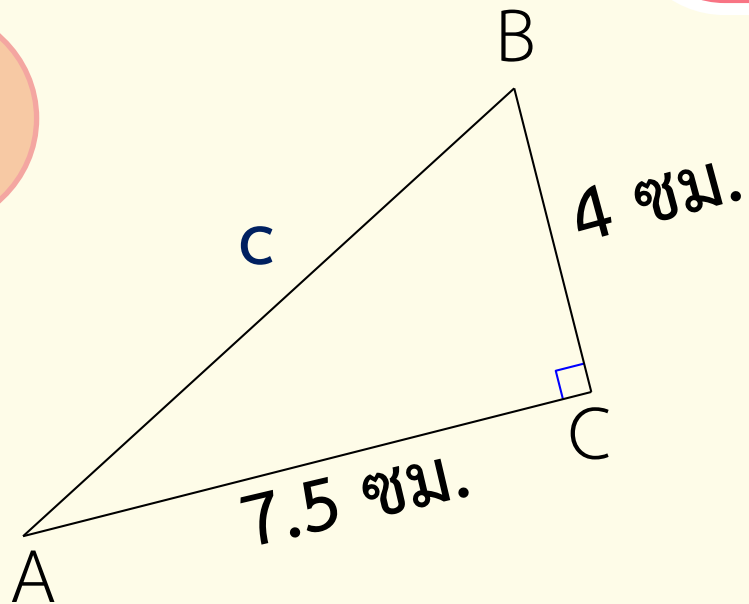

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
1	3	4	5	9	16	25	25

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

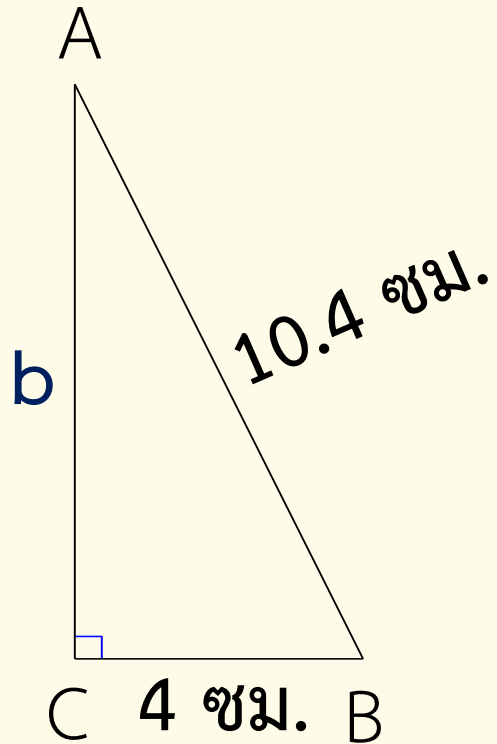
2

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
2	4	7.5	8.5	16	56.25	72.25	72.25

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

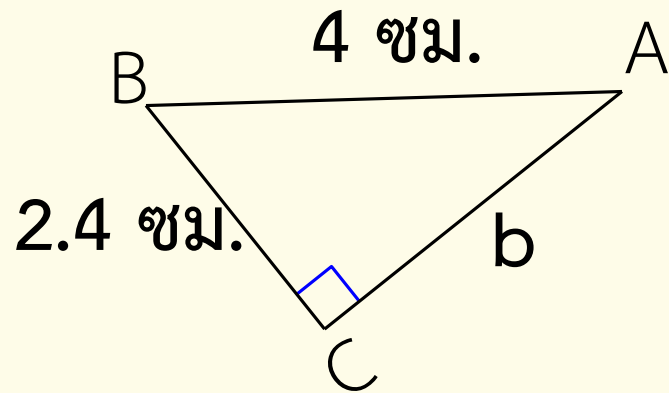
3

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
3	4	9.6	10.4	16	92.16	108.16	108.16

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

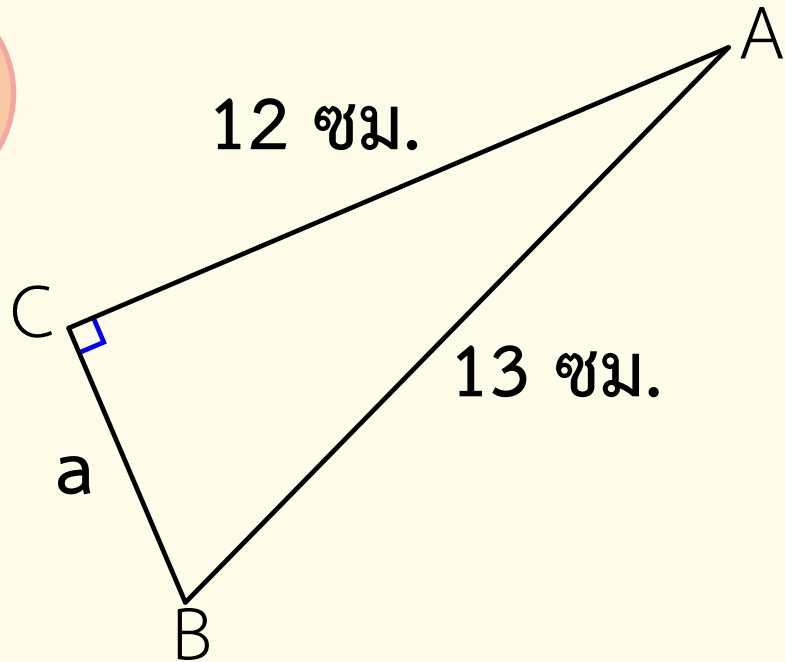
4

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
4	2.4	3.2	4	5.76	10.24	16	16

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

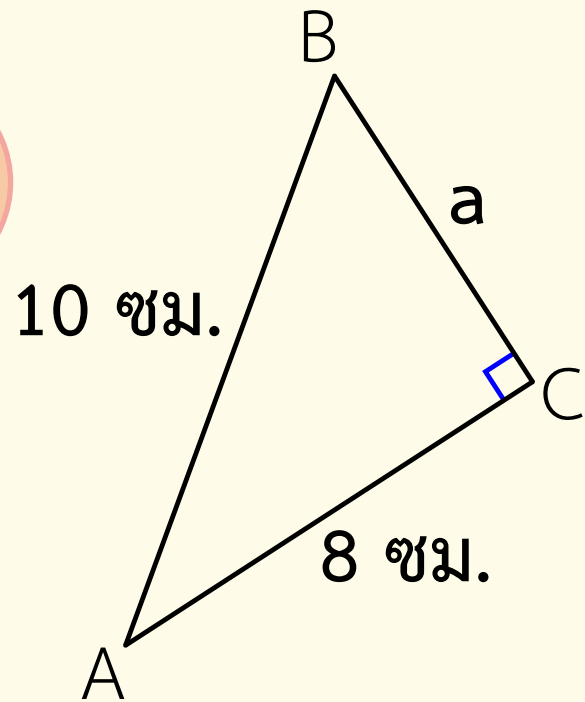
5

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
5	5	12	13	25	144	169	169

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

6

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
6	6	8	10	36	64	100	100

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง ตอนที่ 1

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
1	3	4	5	9	16	25	25
2	4	7.5	8.5	16	56.25	72.25	72.25
3	4	9.6	10.4	16	92.16	108.16	108.16
4	2.4	3.2	4	5.76	10.24	16	16
5	5	12	13	25	144	169	169
6	6	8	10	36	64	100	100

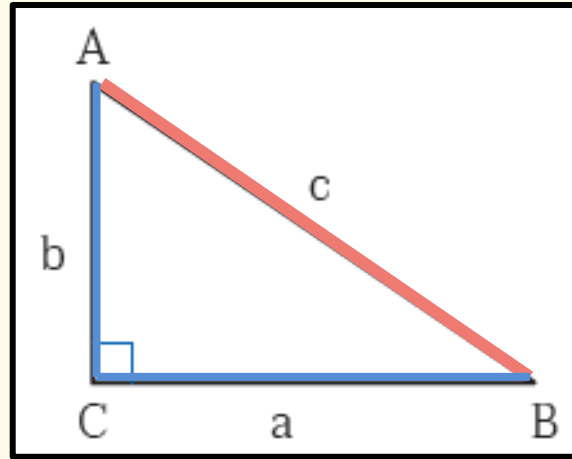

ความสัมพันธ์ระหว่าง c^2 และ $a^2 + b^2$

รูปที่	a	b	c	a^2	b^2	c^2	$a^2 + b^2$
1	3	4	5	9	16	25	25
2	4	7.5	8.5	16	56.25	72.25	72.25
3	4	9.6	10.4	16	92.16	108.16	108.16
4	2.4	3.2	4	5.76	10.24	16	16
5	5	12	13	25	144	169	169
6	6	8	10	36	64	100	100

กำหนดให้ $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มี $\hat{C}$ เป็นมุมฉาก

โดยที่ c แทน ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก

a และ b แทน ความยาวของด้านประกอบมุมฉากแต่ละด้าน

จะเห็นว่า $c^2 = a^2 + b^2$

ความสัมพันธ์ระหว่างความยาวของด้านทั้งสามของ
รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก เป็นไปตามสมบัติของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

สมบัติของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

สำหรับรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ กำลังสอง
ของความยาวของ**ด้านตรงข้ามมุมฉาก**เท่ากับผลบวก
ของกำลังสองของความยาวของ**ด้านประกอบมุมฉาก**

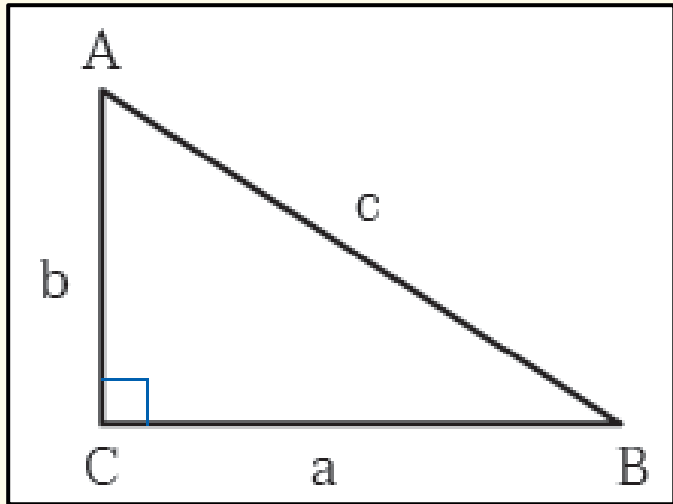
เฉลย กิจกรรมวัดครบ

พบความจริง

ตอนที่ 2

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

กำหนดให้ $\triangle ABC$ เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก
ที่มี $\hat{A}CB$ เป็นมุมฉาก

โดยที่ c แทน ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก
 a และ b แทน ความยาวของด้านประกอบ
มุมฉากแต่ละด้าน

จะเห็นว่า $c^2 = a^2 + b^2$

เฉลย กิจกรรมวัดครบพบความจริง

สมบัติของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

สำหรับรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ กำลังสองของ
ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉากเท่ากับผลบวกของ
กำลังสองของความยาวของด้านประกอบมุมฉาก

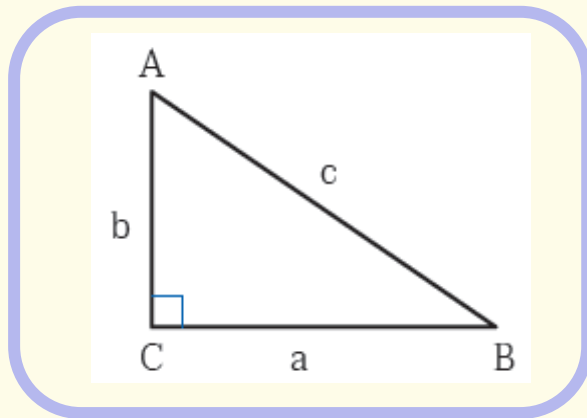
สรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความยาว
ของด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

ด้านตรงข้ามมุมฉากเป็นด้านที่ยาวกว่าด้านประกอบ
มุมฉากเสมอ

กำลังสองของความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉากเท่ากับ
ผลบวกของกำลังสองของความยาวของด้านประกอบมุมฉาก

สรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความยาว ของด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

ถ้ากำหนด c แทน ความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก

a และ b แทน ความยาวของด้านประกอบมุมฉากแต่ละด้าน

$$\text{จะได้ว่า } c^2 = a^2 + b^2$$

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ความสัมพันธ์ที่ซ่อนอยู่ (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. บัตรภาพรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก ABC และ DEF
2. แบบฝึกหัดที่ 1 : ทฤษฎีบทพีทาโกรัส (1)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

